

**Genomförandeplan av åtgärd 40 i åtgärdsprogrammet för
havsmiljön 2022–2027.**

Version 2, datum: 20260521

Planen beskriver hur myndigheter avser genomföra samt följa upp åtgärden. Planeringen kan ändras, och därför kan genomförandeplanen komma att uppdateras vid behov.

Genomförandeplan ÅPH 40

Åtgärden: Minska användningen av biocid innehållande båtbottnfärger på fritidsbåtar (ÅPH 40)

Syfte och mål: Enligt bedömningen av miljötillståndet 2018 så uppnås inte god miljöstatus för farliga ämnen i vare sig Östersjön eller Västerhavet. Åtgärd 40 syftar till att minska belastningen av ämnena koppar och zink i haven genom att minska användningen av biocid innehållande båtbottnfärger på fritidsbåtar. Användning av biocid innehållande båtbottnfärg (antifoulingfärg), främst med innehåll av koppar och zink, är idag ett av de vanligaste sätten att förhindra påväxt på båtskrov. Koppar och zink är i förhöjda halter giftigt för vattenlevande organismer. Den negativa påverkan av metallerna bedöms vara särskilt stor i känsliga områden som exempelvis grunda kustekosystem, där fritidsbåtar ofta lägger till. Flera studier tyder också på att organismer i Östersjön är extra känsliga för föroreningar, troligen eftersom de lever under s.k. osmotisk stress till följd av den låga salthalten. För att skydda känsliga miljöer bör därför användningen av biocid innehållande båtbottnfärger på fritidsbåtar minska. Åtgärden syftar till att minska användningen av biocid innehållande båtbottnfärger, genom arbete både inom EU och nationellt.

A. Vad ska göras? (Aktivitet)	B. Tidplan och resursbehov	C. Ansvarig (+ andra deltagande)	D. Genomförande	E. Uppföljning prestation Leverans	F. Uppföljning effekt
1. Utveckla miljöriskbedömningarna som görs vid produktgodkännanden av biocid innehållande båtbottnfärger. Kemikalieinspektionen ska driva utvecklingen av EU-vägledningen för att bedömningarna bättre ska spegla det faktiska läckaget av biocider till miljön.	1. Tidplan: 2022 - 2027 Resursbehov: Arbetet utförs inom ramen för Kemikalieinspektionens kontinuerliga arbete med utveckling av riskbedömningar för biocider.	1. Kemikalieinspektionen	Åtgärden påbörjad (P): Aktiviteter 1, 2, 3, 4 och 5 har påbörjats. Åtgärden genomförd till hälften eller mer (H): Leverans har skett för minst 3 av aktiviteterna. Åtgärden genomförd (G): Åtgärden är genomförd när leverans har skett för aktiviteterna 1 - 5 och aktiviteterna 6 & 7 har avslutats eller avskrivits.	1. Teknisk överenskommelse (underlag för utvecklad vägledning)	Förvaltningseffekt Vad: Försålda mängder verksamma ämnen i antifoulingprodukter avsedda för allmänheten. När: 2022 (Referensvärde tas fram) samt 2027 Vem: Kemikalieinspektionen Miljöeffekt Vad: Indikator 8.1 A Farliga ämnen samt bidrar till att följa miljö kvalitetsnorm (MKN) B.1 (indikator B1.1) (HVMFS 2012:18) När: 2024 (nästa beslutad inledande bedömning) och 2030. Bedömning av MKN
2. Utveckla effektivitetsbedömningarna som görs vid produktgodkännanden av biocid innehållande båtbottnfärger. Kemikalieinspektionen ska	2. Tidplan: 2022 - 2027 Resursbehov: Arbetet utförs inom ramen för Kemikalieinspektionens kontinuerliga arbete med	2. Kemikalieinspektionen		2. Teknisk överenskommelse (underlag för utvecklad vägledning)	
				3. Ändamålsenliga användningsvillkor	
				4. Rapport från tillsynsprojekt publicerad.	

A. Vad ska göras? (Aktivitet)	B. Tidplan och resursbehov	C. Ansvarig (+ andra deltagande)	D. Genomförande	E. Uppföljning prestation Leverans	F. Uppföljning effekt
driva utvecklingen av EU- vägledningen för att säkerställa att läckaget av biocider inte är högre än vad som är nödvändigt för att uppnå ett effektivt skydd mot påväxt.	utveckling av riskbedömningar för biocider				görs i samband med nästa uppdatering av åtgärdsprogrammet för havsmiljön (2027). Vem: Naturvårdsverket ansvarar för övervakningen, HaV bedömer god miljöstatus och miljö kvalitetsnormer.
3. Utforma och harmonisera användningsvillkor och märkning för mer sparsam användning av båtbottnfärger. Kemikalieinspektionen ska arbeta med utveckling av användarvillkor som säkerställer minsta möjliga effektiva biocidanvändning.	3 Tidplan: 2022 - 2027 Resursbehov: Arbetet utförs inom ramen för Kemikalieinspektionens kontinuerliga arbete med utveckling av villkor	3. Kemikalieinspektionen			Miljöeffekt Vad: Minskade halter av koppar och zink i marinor/naturhamnar När: Referensvärde från mätningar av koppar och zink i sediment från naturhamnar/marinor under 2016–2021 samt uppföljning under 2027 baserat på mätningar under perioden 2022–2027. Vem: Naturvårdsverket
4. Aktiviteten är genomförd och avslutad 2022. <i>Tillsyn av och information om marknadsföring och försäljning. Sveriges kommuner ska bedriva tillsyn och sprida information till säljare och köpare för att säkerställa att konsumenter uppmärksammas på i vilka vattenområden biocid innehållande båtbottnfärger är tillåtna att använda. Kemikalieinspektionen samverkar med och vägleder kommunerna i arbetet.</i>	4. Tidplan: Aktiviteten <i>har genomförts 2021– 2022.</i>	4. Kemikalieinspektionen			
5. Undersöka behovet av biocid innehållande båtbottnfärger. Kemikalieinspektionen ska	5. Tidplan: 2022 – 2027 Resursbehov:	5. Kemikalieinspektionen ansvarar för arbetet med stöd av Transportstyrelsen.			

A. Vad ska göras? (Aktiviteten)	B. Tidplan och resursbehov	C. Ansvarig (+ andra deltagande)	D. Genomförande	E. Uppföljning prestation Leverans	F. Uppföljning effekt
undersöka behovet, utifrån omfattningen på tillgång till alternativa metoder, särskilt i Östersjön. Utifrån utredningens utfall ska Kemikalieinspektionen sedan bedöma förutsättningarna för avslag i produktansökningsärenden för användning i Östersjön med hänvisning till tillgången på alternativa metoder. Aktiviteter 5–7 delvis överlappande. Beroende på utfallet av en av aktiviteterna kan det bli relevant att inte gå vidare med de två övriga.	Kemikalieinspektionens arbete utförs inom ramen för myndighetens kontinuerliga utvecklingsarbete. Transportstyrelsen kan bidra med erfarenhet från tidigare projekt där man undersökt förekomsten av alternativ.				
6. Aktiviteten är genomförd och avslutad 2025. <i>Utreda om det nationella miljömålet Giftfri miljö utgör grund för att inte bevilja produktgodkännande med hänvisning till artikel 37 i biocidförordningen. Utifrån utredningens utfall ska Kemikalieinspektionen sedan bedöma förutsättningarna för produktgodkännande med hänvisning till Giftfri miljö.</i> Aktiviteter 5-7 delvis överlappande. Beroende på utfallet av en av aktiviteterna kan det bli relevant att inte gå vidare med denna aktivitet.	6. Tidplan: Beslut om genomförande av denna aktivitet fattas utifrån utfallet av aktivitet 5.	6. Kemikalieinspektionen ansvarar för arbetet.			
7. Utreda om det är motiverat att införa ett nationellt förbud mot försäljning av	7. Tidplan: Beslut om genomförande av denna aktivitet fattas utifrån	7. Kemikalieinspektionen ansvarar för arbetet.			

A. Vad ska göras? (Aktivitet)	B. Tidplan och resursbehov	C. Ansvarig (+ andra deltagande)	D. Genomförande	E. Uppföljning prestation Leverans	F. Uppföljning effekt
biocidinhållande båtbottenfärger avsedda för fritidsbåtar med huvudsaklig förtöjningsplats längs Östersjökusten och närliggande vatten med förbindelser till Östersjön. Kemikalieinspektionen ska utreda samhällets behov för båtbottenfärger längs Östersjöns kust, samt utreda hur ett eventuellt förbud juridiskt bör utformas. Aktiviteterna 5–7 delvis överlappande. Beroende på utfallet av en av aktiviteterna kan det bli relevant att inte gå vidare med denna aktivitet.	utfallet av aktivitet 5 och 6.				